

FINANSMARKEDSFONDET

Sluttrapport

Sendes per epost til prosjektets kontaktperson for rapportering. Forutsettes undertegnet av prosjektleder og prosjektansvarlig.

Prosjektnummer	344177
Prosjekttittel	Allmennrettet formidling av forskning på forholdet mellom finanstjenester og forbrukerinteresser på forskning.no
Prosjektleder	Aksel Kjær Vidnes
Kontraktspartner	Forskning.no
Prosjektperiode	01.04.2023-31.12.2024

	Ja	Nei
Er resultatene i hovedsak i samsvar med hva som var angitt i prosjektbeskrivelsen?	X	
Har fremdriften i prosjektet vært som forutsatt i avtaledokumentet?	X	
Er det vesentlige avvik mht prosjektkostnader og/eller -finansiering?	X	
Er det andre vesentlige avvik i forhold til hva som var forutsatt i avtaledokumentet?		X

Kommentarer:

Jeg huket av på vesentlig avvik, fordi jeg ikke helt vet hva dere anser som vesentlig. Men vi har brukt noe mindre på posten for spørreundersøkelse, fordi vi avlyste en av de planlagte undersøkelsene. Og så har vi omdisponert noe midler til reiser og kompetanseheving, som er innenfor prosjektets hovedmålsettinger, fordi det ga oss større redaksjonelt utbytte. Jeg håper det er i orden, men bare si fra hvis jeg skal gi en tydeligere redegjørelse. Det er uansett mer forklart i rapporten som ligger vedlagt, med sammenstilling av budsjett og regnskap.

Sammendrag: Det er publisert et stort antall artikler om forskning på finanstjenester og forbrukerinteresser på forskning.no, ung.forskning.no og Sciencenorway.no. Artiklene henvender seg til ulike typer lesere, både med og uten forkunnskaper om temaene, og for lesergrupper i alle aldre, i inn- og utland. Verdien av prosjektet har vært både å kunne produsere lett tilgjengelig journalistikk og formidling av forskning på disse temaene, og å kunne jobbe aktivt for kompetanseheving i redaksjonen. Vi har kunnet inkludere både nye og erfarne journalister i både produksjon av artikler og kunnskapsinnhenting.

Resultater: Artiklene har nådd ut til det vi antar er flere hundre tusen personer. Artiklene er i alt lest over 530.000 ganger, og fortsettes å leses i lang tid fremover, så de vil kunne nå mange nye lesere i årene som kommer. I snitt er artiklene svært godt lest. Vi har også økt vår kollektive kompetanse, både på journalist- og ledelsesnivå i redaksjonen. Vi har publisert et betydelig antall artikler som er særlig tilrettelagt for et mer uerfarent publikum, enten de er unge eller voksne. Mange av artiklene har fått omtale i andre medier, eller har blitt publisert gjennom våre samarbeidspartnere ABC nyheter, som er en av Norges største nettaviser og når en svært bred befolkningsgruppe, og Videnskab.dk, som er Danmarks primære forskningsavis.

Policyimplikasjoner og -relevans: 25 prosent av forskning.nos lesere er offentlig ansatte. Vi ser at forskning.no-artikler ofte blir brukt som kilder i offentlige rapporter, utredninger mm.

Rapporter og publikasjoner: Alt stoff som er produsert i prosjektet er publisert på <https://forskning.no/tag/finans>, <https://ung.forskning.no/tag/finans> og <https://sciencenorway.no/tag/finans>. I tillegg er finanssakene på engelsk publisert på Sciencenordic.com.

Allmennrettet kunnskapsformidling: Rapporten er vedlagt.

Presseomtale: Vedlagt i rapporten.

Kontraktspartners sluttvurdering: Vi er godt fornøyd med resultatet med tanke på produksjon av artikler, spredning, lesertall og redaksjonens kompetanseheving. Vi er særlig godt fornøyd med temaet

for prosjektet, som har vært givende å jobbe med redaksjonelt, og som er noe vi veldig gjerne skulle jobbet lenger med. Det har gitt journalistisk god avkastning, fordi det har gitt oss anledning til fritt å prioritere spennende innganger og vinklinger til et felt som ofte er utilgjengelig eller komplisert, og som trenger særlig høy kompetanse. Artiklene er godt mottatt og har veldig solide gjennomsnittlige lesertall per artikkel. Det vitner om at vi har truffet godt på lesernes interesser og nysgjerrighet med dette prosjektet.

Økonomi:

Utgifter (1000 kroner)			Inntekter (1000 kroner)		
	Budsjett	Regnskap		Budsjett	Regnskap
Administrasjon/prosjektledelse	218 000	218 000	Finansmarkedsfondet	1 593 000	1 593 000
Andre personalkostnader	1 882 800	1 866 400	Andre offentlige midler	0	0
Innkjøpte tjenester	230 000	173 800	Finansiering fra utlandet	0	0
Utstyr	0	0	Egne midler	867 800	1 042 245
Andre kostnader	130 000	192 000	Andre private midler	0	0
Sum	2 460 800	2 635 245	Sum	2 460 800	2 635 245

Finansmarkedsfondet kan kreve at prosjektansvarlig legger frem et mer detaljert prosjektregnskap, og kan også kreve revisorattestasjon av regnskapet.

31.01.2025	Aksel Kjær Vidnes (Sign.)	Preben Forberg (Sign.)
Dato	Prosjektleder	Prosjektansvarlig

Sluttrapport for prosjektet Allmennrettet formidling av forskning på forholdet mellom finanstjenester og forbrukerinteresser på forskning.no

Prosjektperiode: 2023-2024. Prosjektnummer: 344177

Av: Prosjektleder Aksel Kjær Vidnes

Prosjektet hadde som mål å

- Øke redaksjonens kompetanse på finans- og økonomiforskning gjennom å møte forskergrupper, institutter, sentre og enkeltforskere på finans og økonomi, samt delta på konferanser og seminarer.
- Oppdatere oss på internasjonal finansforskning.
- Produsere journalistikk om forskning innen finanstjenester og privatøkonomi.
- Produsere artikler der vi forklarer privatøkonomi for personer med begrensede leseferdigheter eller finansielle ferdigheter.
- Produsere artikler om finans og privatøkonomi rettet mot våre unge lesere fra 8-15 år.

Resultater

I prosjektperioden har finansieringen fra Finansmarkedsfondet gjort redaksjonen i forskning.no i stand til å produsere:

- 67 artikler på forskning.no rettet mot et voksent publikum.
- 13 artikler rettet mot et ungt publikum.
- 21 artikler er bearbeidet for et internasjonalt publikum og oversatt til engelsk.
- 16 artikler er skrevet innenfor kategorien «finans for alle» for et voksent publikum.
- 3 debattartikler/populærvitenskapelige artikler skrevet av forskere.

De 16 artiklene vi klassifiserer som finans-for-alle-artikler for et voksent publikum er inkludert i de 67 artiklene publisert på forskning.no. Det er artikler som på en enkel måte forklarer fenomener og konsepter innen finansmarkedet og privatøkonomi. Ung-artiklene er også per definisjon enkelt-forklart-artikler, for de skal være lette å forstå for barn og ungdom mellom 8-15 år, men de kommer altså i tillegg.

Prosjektet har også resultert i en betydelig økning i kompetansen innen dette området blant våre ansatte, og vi opplever å ha fått svært mye igjen for prosjektet rent journalistisk. Prosjektet har truffet godt på gode tematiske satsinger og enkeltartikler, og truffet svært godt på lesernes interesser og nysgjerrighet. Det ser vi særlig av lesertallene som overgår lesertall per artikkel vi har opplevd i tilsvarende prosjekter tidligere.

Vi har inkludert flere avdelinger i forskning.no i kompetansehevingen og sørget for deltagelse i opplæringstiltak for redigererne som redigerer artikler fra våre medlemsinstitusjoner, redaksjonsledelsen som redigerer redaksjonelle artikler, og journalistene som tidligere ikke hadde erfaring med finans- eller økonomijournalistikk. Vi har også kunnet inkludere praktikanter fra journalistutdanningen på Oslomet i kompetansehevingstiltak, som vi har syntes har vært et fint tilskudd for også å kunne spre kunnskapen i prosjektet videre til unge journalister også utenfor vår redaksjon.

Kompetansehevingen som prosjektet har muliggjort, har ført til at flere kan fordype seg i denne tematikken og skrive artikler om emnet. Ved avslutningen av prosjektet kan vi konstatere at 9 journalister i redaksjonen har bidratt med artikler til finansprosjektet.

Godt mottatt av leserne

Finansartiklene er godt lest, og noen er svært godt lest. Vi har registrert 538.519 sidevisninger på forskning.no. Det gir i snitt 8000 lesere per artikkel, som er ny rekord for finans-artikler. 41.107 sidevisninger er registrert på ung.forskning.no, og 4.761 sidevisninger på Sciencenorway.no. Totalt blir dette 584.387 sidevisninger. I tillegg kan vi regne med at mange av artiklene vil leses mye fremover, fordi leserne finner dem via søkemotorer som Google.

Dette er de ti mest leste artiklene

	Tittel	Sidevisninger
1	Så mye dyrere er det å bo alene	38862
2	Derfor synker den norske kronen som en stein: – Regjeringen har delvis skylden, mener professor	36427
3	Noe er feil med pensjonen vår. Tre forskere har en løsning	30157
4	I Trondheim kan unge folk få noe som ligner på borgerlønn – som de første i Norge	28091
5	Hvorfor gjør folk med dårlig råd så mange dumme valg?	23873
6	Forskere: – Oljefondet vil gå tomt	17019
7	AFP-pensjonen går ikke til sliterne i arbeidslivet	16732
8	Fattigdom går i arv. Forskerne mener de vet hva som kan bryte sirkelen	14289
9	Hvem jukser mest? Fattige eller rike?	14044
10	Sjenerøse mennesker liker å møte sjenerøsitet. Egoister belønner heller andres egoisme	12974

Prosjektoppstart og gjennomføring

Prosjektet ble igangsatt 1. april 2023. Det første året var kortere enn det andre, med lavere produksjonsambisjoner enn kommende år. Vi opprettet en egen prosjektgruppe der vi involverte noen av de mest erfarne økonomijournalistene våre, men også to journalister fra andre fagfelt for å kunne bidra til bredere kompetanseheving i redaksjonen.

I tillegg involverte vi vår dedikerte journalist på UNG.forskning.no, for å skrive finanssaker rettet mot barn og ungdom. I mai 2023 begynte vi på produksjonen av artikler.

Vi har gjennomført flere reiser med finansiering fra prosjektet. I juni 2023 besøkte Elise Kjørstad Handelshøyskolen i Bergen, som resulterte i flere artikler.

I august 2023 og 2024 besøkte flere av våre journalister Arendalsuka. Dette finansierer vi i all hovedsak selv, men noe av reiseutgiftene ble ført på Finansprosjektet fordi noen av journalistene jobbet med finanssaker fra arrangementer på Arendalsuka.

I oktober 2023 besøkte to av våre journalister Siw Ellen Jakobsen og Anne Lise Stranden Kåkånomics i Stavanger, som resulterte i flere artikler. Besøket var så vellykket at vi bestemte oss for å la hele redaksjonen delta på Kåkånomics i 2024 for å kunne heve kompetansen til hele redaksjonen. Dette gjorde det mulig å involvere hele redaksjonen i finansprosjektet, få flere til å

skrive artikler om feltet, men også å heve kompetansen til redaksjonsledelsen og redigerere som jobber med å utvikle og redigere artikler innen finansfeltet. Deler av reisen finansierte vi selv.

Spørreundersøkelse

Vi har også gjennomført en landsdekkende spørreundersøkelse i prosjektet, der vi har kunnet spørre et representativt utvalg om deres forhold til egen økonomi, kunnskaper om pensjon og sparing, og hvordan den økonomiske situasjonen treffer dem nå.

Når forskning.no gjennomfører spørreundersøkelser er det ikke for selv å gjøre forskning – vi bruker det som en journalistisk metode for å kunne stille journalistisk interessante spørsmål til store grupper. Det kan bekrefte eller stå i kontrast til tidligere forskning, det kan gi oppdaterte tall på tidligere undersøkelser, og det kan være en anledning til å involvere publikum i store samfunnsspørsmål. Kjenner de seg igjen? Ikke minst gir det anledning til å aktualisere forskning på temaene vi tar opp i artiklene.

Dette har gitt utgangspunkt til artikler om folks privatøkonomi og forhold til privatøkonomi. Spørreundersøkelsen har gitt materiale til artikler om pensjon, sparing, boligpriser og renter.

Eksempel fra vår reportasje om folks kunnskaper om egen pensjon:

Ahmed Mire (29 år) har ikke sjekka hvor mye han får i pensjon. – Det er noe jeg kan se på om 40 år, sier han. (Foto: Vilde Aardahl Aas)

Helene Pedersen (30): vet hvor mye hun sparer i pensjon, men sier hun har dårlig kontroll. – Det står på lønsslippen hver måned hvor mye jeg sparer, men sparer jeg så lite som nå, blir det dårlig utbetalt når jeg blir pensjonist. Derfor har jeg satt litt penger i fond, sier hun. (Foto: Vilde Aardahl Aas)

Daniella Farias (39): – Jeg er utenlandsk så jeg er forvirret over pensjonssystemet i Norge. (Foto: Vilde Aardahl Aas)

Vi hadde i utgangspunktet planlagt å gjennomføre to spørreundersøkelser i prosjektet, men har kun gjennomført en spørreundersøkelse. En gjennomgang av metoden førte til at vi ville bruke mer tid på å gjennomføre forundersøkelser for å vurdere hvilke spørsmål vi kunne stille. Da ble tiden knapp, og vi har i stedet brukt mer av midlene på kompetansehevingstiltak og konferanser, som er mer omtalt i neste avsnitt. Det har vært en erfaring vi vil trekke videre med oss i eventuelle fremtidige prosjekter.

Omdisponeringer

Langvarige redaksjonelle prosjekter utvikler seg gjerne gjennom prosjektperioden i tråd med nye erfaringer, nye behov, personalendringer og endret fokus for de som jobber med prosjektet ut ifra

hva ny kunnskap bringer inn. Det har også skjedd i dette prosjektet. Vi har derfor gjort enkelte omdisponeringer, både mellom år og mellom poster i budsjettet. Alle omdisponeringer er gjort i tråd med hovedmålsettingene i prosjektet, så midlene ikke blir brukt til noe annet enn det som er avtalt, selv om enkeltposter kan ha blitt økt eller redusert.

Det ene året publiserte vi mer enn antatt på noen av de planlagte satsingene, og mindre på noen. Disse skjevhetene har vi så langt det går kompensert i det andre året. I noen kategorier har vi overproduisert totalt. I sum lander vi omtrent der vi har ønsket på total produksjon, selv om den interne fordelingen kan være noe ulik den opprinnelige planen.

Når det gjelder reduksjon i spørreundersøkelses-potten har vi i stedet ønsket å få til et større kompetansehevingstiltak – å sende hele redaksjonen, inkludert praktikanter fra journalistutdanningen på Oslomet, på økonomikonferansen Kåkanomics i Stavanger. Det ga høyere reiseutgifter enn budsjettet, som også inkluderer utgifter til konferansebilletter. Gevinsten har både vært økt kunnskap og interesse om finansforskning for hele redaksjonen, i tråd med målsettingene i prosjektet. I tillegg har det ført til mange artikler og nye temaer som har bidratt positivt til den journalistiske produksjonen i prosjektet.

Journalistene i prosjektet

I dette prosjektet har vi delt på oppgavene, for å inkludere flere i prosjektet. Våre mest erfarne journalister Bård Amundsen, Siw Jakobsen og Anne Lise Stranden har stått for hoveddelen av den redaksjonelle produksjonen i prosjektet.

Vi har også knyttet til oss journalister med erfaring i å skrive for unge lesere for å produsere artikler for ung.forskning.no.

Foruten disse journalistene har disse journalistene fra redaksjonen bidratt:

- Nina Kristiansen
- Marte Dæhlen
- Ingrid Schou
- Elise Kjørstad
- Ida Irene Bergstrøm
- Anders Moen Kaste

I tillegg har flere frilansjournalister skrevet artikler til prosjektet.

Artiklene i prosjektet

Artiklene i prosjektet er svært varierte, både når det kommer til innhold og størrelse. Noen av artiklene er store og omfattende, mens andre er nyhetssaker.

I listen over artikler vil leserne kunne finne artikler som kombinerer finans og økonomi med mange andre forskningsfelt, som politikk, psykologi, sosiologi og historie. Vi har dekket forskning om pensjon, privatøkonomi og ungdom, økonomisk ulikhet, gjeld, arbeidsledighet, boligøkonomi, skatt, forbruk og fattigdom, for å nevne noe.

Under følger en oversikt over alle artiklene som er publisert på forskning.no.

Alle disse artiklene i prosjektet er samlet på denne siden: <https://forskning.no/tag/finans>. Her vil det også publiseres flere artikler fremover. Det kan være saker som er igangsatt under finansprosjektet, men som ikke har kommet i mål ennå eller ideer til saker som har kommet i forbindelse med prosjektet som vi ønsker å gjennomføre i fremtiden. Dermed har prosjektet en lengre varighet for redaksjonen, når vi utnytter opparbeidet kompetanse i videre dekning av feltet.

Studie: Unge sier de lærer mer privatøkonomi av Luksusfellen enn i skolen

Unge mellom 18 og 20 år fra hjem med god økonomi, kan mer om privatøkonomi enn andre. Gutter kan mer enn jenter. Få synes de lærer om økonomi på skolen.

Pengeangst kan føre til mer impulsjøp: – Mange mennesker handler impulsivt i julehandelen

Stadig pengebekymringer kan svekke evnen til å tenke fornuftig. Kvinner, folk som er mye på sosiale medier og noen personlighetstyper er mer utsatt enn andre.

Hvem folk velger å få barn med, er en viktig forklaring på ulikhet, ifølge forsker

Vi velger partnere som er lik oss selv. Ressurssterke får barn med hverandre og ressursvake får barn med likestilte. Det har blitt forsterket de siste generasjonene, viser forskning.

Pensjon er blitt for vanskelig for folk flest, mener forskere

Det fører til stor ulikhet mellom dem som forstår systemet og dem som ikke gjør det.

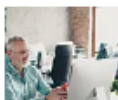
Skal «sliterne» få bedre pensjon? Forsker er skeptisk

– Dette vil bli ømtålig både politisk og på andre måter, sier pensjonsforsker Axel West Pedersen.

Noe er feil med pensjonen vår. Tre forskere har en løsning

Norge fikk for 13 år siden nytt pensjonssystem. Det fungerer godt for mange. Men det kan være urettferdig for en nokså stor gruppe.

Blir vi satt mindre pris på når håret begynner å bli grått?

Nå blir vi oppfordret til å jobbe mye lenger før vi tar ut pensjon. Men er det rom for eldre i arbeidslivet? Ikke alle opplever det slik, viser et stort forskningsprosjekt som nå er avsluttet.

Mange føler at de må kjøpe julegaver de ikke har råd til

Sosialt press og egen usikkerhet øker risikoen for å bruke mer penger på julehandelen enn du har, viser forskning.

Hvis du kommer fra et av disse landene, har du dårligere sjanse for å få jobb i Norge

Arbeidssøkere med navn fra Afrika, Midtøsten og Sør-Asia diskrimineres når de søker jobber i Norge.

– Det er ikke slik at vi har det dårlig i 2050 uten oljevirkosomhet

Forskere har undersøkt hva som vil skje med norsk økonomi dersom vi slutter å bygge ut nye olje- og gassfelt.

Den gjennomsnittlige norske senioren bor i enebolig og har lave boutgifter

Seniorhusholdninger i egen bolig bruker i gjennomsnitt 100.000 kroner mindre på å bo hvert år, sammenlignet med yngre (30-54 år) som har kjøpt egen bolig.

– Jeg skjønner at mange synes Trump er forferdelig usympatisk, men dette kommer vi til å overleve

Vi må vente enda lenger før boliglånet blir billigere. Ferien blir dyrere. Men Trumps trusler om toll vil ikke ha så mye å si som mange frykter, ifølge professor.

Er det trygt at banken gir informasjonen om deg videre til Vipps?

Banktjenester som Klarna og Vipps har blitt enklere og billigere. – Selv om det er utfordringer – som større sikkerhetsrisiko og økt konkurranse – er potensialet for åpen bankvirksomhet for stort til å ignoreres, sier forsker.

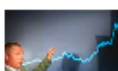
Så mye dyrere er det å bo alene

Boligutgiftene er mye høyere for aleneboende enn for par. SSB har nå regnet på hvor mye mindre penger en aleneboende må klare seg for.

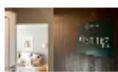
Hvem jukser mest? Fattige eller rike?

Nå har forskere forsøkt å finne svar – og mener de har funnet det. Norsk forsker er ikke like overbevist.

Vi har flere tusen milliarder i Oljefondet. Hvorfor betaler vi ikke mindre skatt?

Forskere spør seg hvorfor alle oljepengene må brukes av staten.

Ung på boligmarkedet: – Man kunne jo tenke seg at det aldri har vært så ille som akkurat nå

Stemmer det at dagens unge bare kan drømme om å kjøpe seg leilighet?

Kvinnene dro fra bygda da melkemaskinen kom

Forskere har funnet en oppsiktsvekkende klar sammenheng.

De som studerte det samme som foreldrene, tjener mer

De som velger samme høyere utdanning som sine foreldre, tjener mer enn kollegene sine. Dette gjelder spesielt i noen yrker, finner en dansk forsker.

Kan du stole på automatisk taksering av boligen?

Verktøyet brukes nå av nesten alle eiendomsmeglere.

Slik får du best pris for boligen du vil selge

Lokkepriser lønner seg ikke. Høy prisantydning er heller ikke lurt, for da kommer det ikke folk på visning.

Hele 45 prosent av oss sparer nå i aksjefond

Ny forskning.no-undersøkelse viser omfanget av aksjesparing i befolkningen.

Bør hytteeiere betale ekstra skatt?

Hyttebygging er nå den viktigste årsaken til nedbyggingen av mye norsk fjellnatur.

Å ha for lite penger kan også gjøre deg fysisk syk

Mange studier har slått fast at det er en sammenheng mellom det å slite økonomisk og å ha psykiske helseproblemer. Nå ser forskere hvordan økonomiske problemer også kan gjøre deg fysisk syk.

Hvorfor gjør folk med dårlig råd så mange dumme valg?

– Folk med betalingsproblemer trenger mer profesjonell hjelp, mener psykolog Ingvild Stjernen Tisløv. I år blir tusenvis av bankansatte lært opp i grunnleggende psykologi.

Her kan unge folk få noe som ligner på borgerlønn – som de første i Norge

Ved å gi en fast lønn til alle unge under 30 år som står utenfor arbeid eller utdanning, håper Nav i Trondheim å få flere ut i arbeid. Men gidder de å jobbe da?

De fleste som bør tenke på pensjon, har ikke begynt å tenke på det ennå

I underkant av 40 prosent av folk i femtiårene har svært god eller nokså god oversikt over hvor mye de vil få i pensjon.

15 prosent av boligeierne sliter nå mye med økonomien

Mange vurderer å selge boligen sin eller har nylig solgt den på grunn av dårlig råd, viser ny forskning.no-undersøkelse.

Nå er nesten halvparten av oss bekymret for egen økonomi

– Bekymringsnivået ser ut til å ha økt i befolkningen, sier forsker.

Slik har nettspill blitt kjempebutikk

– Foreldre må følge med, sier forsker.

Når bør du begynne å spare til pensjon?

Det første du bør gjøre er å betale ned lånene dine, ifølge pensjonsforsker.

Slik bør du spare til barna: – 100 kroner hver måned er en god start

Får du startet i det små, begynner den økonomiske snøballen å rulle.

Slik påvirkes vi av økonomisk stress

Bare tanken på en uventet regning gjør at vi fungerer dårligere, sier forsker.

Mange sliter med å unngå «abonnementsfella»: – Her er det penger å spare, sier forsker

Forsker gir tips til hvordan du kan unngå faste månedlige utgifter på mobil-apper.

Offentlig sektor brukte over 47 milliarder på miljøvern i fjor. Dette gikk pengene til

Offentlig forvaltning har aldri brukt så mye penger på miljøvern som de gjorde i 2022.

100 bomullspinner og en teskje sjampo: Sånn regner forskerne ut hvor mye penger du trenger for å leve greit i Norge

Trenger du en vannkoker og en eggdele, og hvor mange bomullspinner trenger du i året?

Å eie egen bolig er blitt 45 prosent dyrere på to år

For dem som leier bolig har utgiftene vært nesten stabile.

Hva skjer med strømprisen i årene fremover?

Høyere forbruk og lite ny produksjon gjør at Norge får mindre overskudd av strøm fram mot 2030.

Oljefondet kan være tomt når dagens småbarn blir gamle

Det er 50 prosent sannsynlighet for at oljefondet er tomt om 80 år. Politikere tapper fondet for mye, sier professor emeritus Knut Anton Mork ved NTNU.

– Dere kan gjøre det bedre i Norge, mener OECD-direktør

Flere sliter økonomisk i Norge. I mange andre land i Europa går det samme veien. Men for en gruppe er utviklingen mer dramatisk i Norge enn i andre land.

Kvinner med høy utdanning vet like lite om privatøkonomi som menn med grunnskole

Kvinner kan betydelig mindre om penger, lån og sparing enn menn, viser ny studie. Verst står det til blant unge kvinner i 20-årene. Forskere er bekymret.

Adam Smiths «usynlige hånd» er 300 år

Økonomifagets far, Adam Smith, endret synet på hvordan verdier skapes. Men det er ikke egeninteressen og de frie markedene som utgjør hovedbudskapet i Smiths verk, mener professor Einar Lie ved Universitetet i Oslo.

Fattigdom går i arv. Forskerne mener de vet hva som kan bryte sirkelen

Andelen barn som lever i fattigdom i Norge, kan halveres her og nå om vi øker barnetrygden. Men på lang sikt er det et annet tiltak som har aller mest effekt, slår forskerne fast.

Nye, grønne boliger i Oslo kan skape større ulikhet

Byene må bygges på en klimavennlig måte, ifølge FN. Men hva om dette gjør at bare rike folk får bo i dem?

Professorer ber om ny handlingsregel for oljefondet – Vedum sier nei

To økonomiprofessorer er mener dagens handlingsregel for oljefondet har store svakheter, og ønsker en ny handlingsregel.

Norge på topp i helseutgifter per innbygger i Europa

I fjor brukte vi 83.000 kroner hver på helse.

Hva ville du brukt pengene på hvis du fikk 100.000 kroner?

Noen ga offentlig, andre anonymt. Hvordan kan det påvirke hvor rause vi er?

Den økonomiske veksten i verden går stadig saktere

En forskergruppe i USA viser at når flere av oss blir velstående, så blir veksten mindre.

Kjække sjefer kan tjene millioner mer enn sine ordinære kolleger

Utseendet påvirker lønn betydelig. Pene bankdirektører får mye høyere lønninger enn mindre appellerende kolleger, viser en finsk studie.

Da bedriften slet økonomisk, begynte flere ansatte å spise antidepressiva

Bruken av medisiner mot depresjon økte ikke bare blant de som mistet jobben. Også de som sto i fare for å gjøre det, spiste mer medisin da finanskrisa kom i 2008. Dette viser en ny studie fra Nederland.

Ny studie: Å feriere der du bor, har flere fordeler

Pandemiens vaner kan ha kommet for å bli.

Sjenerøse mennesker liker å møte sjenerøsitet. Egoister belønner heller andres egoisme

Hvordan vi selv oppfører oss, er viktigst for hva vi helst vil møte hos andre, ifølge ny studie.

Godt voksne gründere lykkes best

Om du starter et selskap etter fylte 50 år, så er det mye mer sannsynlig at du lykkes med et nytt produkt eller en ny tjeneste på markedet.

Kaisa vokste opp i en fattig familie og ble selv fattig. Hvorfor går fattigdom i arv?

Kaisa Hansen-Suckow ble født inn i en fattig familie. Hun startet selv voksenlivet som fattig.

AFP-pensjonen går ikke til sliterne i arbeidslivet

Med AFP kan du se fram til kanskje halvannen million kroner ekstra i pensjon. Disse pengene må mange av dem som får dårligst lønn se langt etter, viser en rapport.

Matbransjen vil tape seks milliarder kroner hvis vi klarer regjeringens mål om å halvere matsvinnet

Dette er penger bransjen ikke ønsker å tjene, ifølge Knut Lutnæs fra Coop Norge.

Dobbelt så mange ville bodd i Oslo om boligprisene var lavere

Forskerne har fått tilgang til data fra hele 1,2 millioner budrunder. De viser at over dobbelt så mange ville kjøpt bolig i Oslo om boligprisene var de samme som i nabobyen Drammen.

Forskere: – Oljefondet vil gå tomt

Hvis vi fortsetter å ta ut like mye penger som nå, vil Oljefondet til slutt gå mot null, ifølge studie.

Stadig høyere boligpriser øker forskjellen i nordmenns bokvalitet

Folk med lav inntekt og enslige forsørgere bor dårligst, viser en ny rapport fra SSB.

Derfor har det blitt så dyrt å fly det siste året

Flybillett-prisene har eksplodert siden i fjor sommer. Konkurs, færre flyavganger og svekket konkurranse er blant årsakene.

Dette kan forklare hvorfor kvinner tjener mindre på sparing enn menn

Frykten for et mulig tap på en investering veide tyngre enn en mulig gevinst, viser ny studie.

Fint vær kan gjøre deg overoptimistisk i aksjehandel

Sol og varme kan påvirke hvor mye investorer byr for aksjer. Dermed kan de kjøpe aksjer for dyrt.

Norge er nok en gang nesten på topp i forbruk i Europa

Vi kjøper mer enn 50 prosent mer klær og sko enn gjennomsnittet i Europa.

En av fem med gjeldsproblemer har forsøkt å ta sitt eget liv, ifølge svensk studie

I en studie ved Lunds universitet finner forskere at hver femte svenske med gjeldsproblemer har forsøkt selvmord en eller flere ganger.

Forbruksforskere: Nå sliter nesten tre ganger så mange nordmenn økonomisk

Ny studie fra OsloMet slår fast at mange norske husholdninger har strammet inn livreima.

Derfor synker den norske kronen som en stein: – Regjeringen har delvis skylden, mener professor

Den norske kronen stuper i verdi. Bare siste året har den falt over 15 prosent mot euroen. Utenlandsferien blir mye dyrere enn før. Økonomiprofessor Ola Honningdal Grytten forklarer årsakene.

Forskere spår kraftig økning i matvareprisene i sommer

Mat og drikke har blitt mye dyrere det siste året, viser en fersk rapport. Forskere tror butikkene vil skru opp prisene enda mer i sommer.

Krig gir høy inflasjon

Pandemier gir oss tvert imot lave priser, ser forskere.

Unge lesere

Hva vet ungdommer om økonomi, og hva lærer de om finansprodukter på skolen? Bør barn få ukelønn? Og hva bekymrer barn om økonomi? På ung.forskning.no er målet vårt å stille gode spørsmål, og gi enkle og forståelige svar på kompliserte temaer rundt finans og økonomi. Gjennom 13 artikler tror vi at vi har klart å gjøre mange vanskelige ting litt lettere, og iblant også morsomt å lese om, både for barn, ungdom og voksne som leser i smug.

Nesten en av seks pengesedler i verden har dyr på seg. I Norge har vi havet. Hvorfor det?

Forskere fra Australia tror bilder av truede dyrearter på pengesedler kan få oss til å bekymre oss mer for dem, og kanskje jobbe for å bevare dem.

Hvor mye vet 15-åringene om økonomi?

De fleste lærer om økonomi i skolen, men fortsatt er det forskjell på hvor mye unge kan.

Slik blir de rikeste i Norge rikere og rikere

Er det mulig å jobbe seg opp til å bli en av Norges rikeste?

Bør barn få ukelønn?

SPØR EN FORSKER: – Barn lærer ikke mye om de får 100 kroner hver lørdag til å kjøpe godteri, sier forsker.

Er du bekymret for om du kommer til å ha nok penger når du blir voksen?

Å kunne mer om økonomi kan hjelpe, sier forsker.

Kommer vi til å bruke kontanter i framtiden?

Vi bruker veldig lite kontanter i Norge. Kommer vi til å slutte med dem?

Hva er egentlig statsbudsjettet?

Og kan pengene brukes på hva som helst?

Unge økonomi: – Vi lærer diktanalyse, men vi lærer ikke hvordan man betaler ned et lån

Hva vil unge spørre økonomiprofessorer om? Vi tar saken.

Hvor får politiske partier pengene sine fra?

Det koster penger å ha politiske partier, men hvem betaler?

Hvis du har sommerjobb eller deltidsjobb som ung, får du ofte høyere lønn som voksen

Forskjellen kan bli nesten 100.000 kroner i året.

Må vi slutte å shoppe for å redde jorda?

Vi må lære å bruke på nytt det vi allerede har, sier forskere.

20 billioner kroner i krypto er forsvunnet

2022 var et skikkelig dårlig år for de som eier kryptopenger.

Big Mac-burgere kan fortelle økonomer mye

I 1986 kom noen i tidsskriftet The Economist opp med en morsom ide.

Internasjonalt publikum

Totalt har prosjektet oversatt 23 artikler til engelsk. Målet var 25 artikler. Artikkene vi har oversatt har varierende lengde og kompleksitet som påvirker oversettelsene. Noen artikler er ekstra lange eller har krevd mer redaksjonell bearbeiding for et internasjonalt publikum. Flere av artikkene er omarbeidet av den engelske redaksjonen vår for å passe til oversettelse. Det kan gjøre noen artikler kortere, mens andre blir lengre fordi vi har lagt til ting eller slått sammen artikler.

"I understand that many find Trump terribly unsympathetic, but we will survive this"

People in Norway will have to wait even longer for cheaper mortgages. Vacations will be more expensive. But Trump's threats of tariffs will not have as much impact as many fear, professor believes.

How much more expensive it is to live alone in Norway?

Housing expenses are much higher for people living alone than for couples. Statistics Norway has now calculated how much less money a person living alone has to make do with.

How blockchain technology can effectively combat greenwashing

OPINION: By ensuring transparency, it could reduce the impact of greenwashing and support genuine practices.

The Norwegian Oil Fund is valued at 1.7 trillion USD – so why aren't taxes in Norway lower?

Researchers are questioning why all of the oil revenue is being utilised by the state.

How much do 15-year-olds know about finances?

Most teenagers learn about finances in school, but there are still significant differences in their knowledge levels.

Here, young adults may receive a trial basic income – the first such scheme in Norway

By providing a guaranteed minimum income to all young people under the age of 30 who are out of work or further education, the Norwegian Labour and Welfare Administration in this city hopes to encourage more people to enter the workforce. But will they bother to work then?

Should cabin owners in Norway pay extra tax?

Cabin construction is now the main reason for the development of much Norwegian mountain nature.

Why do people with little money make so many bad decisions?

Psychologist Ingvild Stjernen Tisløv says that people with payment problems need more professional help. This year, thousands of bank employees in Norway are being taught basic psychology.

How online games have become big business

Parents need to be vigilant, according to researcher.

How are we affected by financial stress?

Just the thought of an unexpected bill can make us function worse, researcher says.

Owning your own home in Norway has become 45 per cent more expensive in two years

For those who rent a home, expenses have remained almost stable.

OECD director: Norway can do better

More people are struggling financially in Norway. In many other European countries, the trend is similar. But for one group, the development is more dramatic in Norway than in other countries.

Poverty is inherited, but researchers believe they know how to break the cycle

The proportion of children living in poverty in Norway could be halved right now by increasing the child benefit. For long-term impact, however, researchers assert that a different approach is most effective.

Women with higher education know as little about personal finance as men with a primary school education

Women know significantly less about money, loans, and savings than men, according to a new study. The situation is worst among young women in their 20s. Researchers are concerned.

Is it worth pursuing employment if you can live off social security benefits?

Researchers have examined the finances of people in Norway who receive almost all of their income from the welfare state.

Adam Smith's 'invisible hand' is 300 years old

The father of economics, Adam Smith, changed the view of how values are created. But it is not self-interest and free markets that constitute the main message in Smith's work, professor believes.

Norway spends more on health per person than any other European country

Last year, Norwegians spent NOK 83,000 (about 7,430 USD) each on health.

This may explain why women earn less on savings than men

A new study shows that the fear of a potential loss in an investment outweighed the potential gain.

Increasingly high housing prices widen the gap in Norwegians' housing quality

People with low income and single parents have the worst housing conditions, according to a new report from Statistics Norway.

Which inequalities do people think are okay? Norway and China come out at opposite ends

Is a little inequality ok if it's a result of some people working harder than others? Researchers did a behavioral experiment and found that the answer to this depends on which country you live in.

Norwegians buy 50 per cent more clothes and shoes than the average European

Norway is once again nearly at the top in consumption in Europe. Consumers need help to make sustainable choices when shopping for clothes and shoes says researcher.

Nearly three times as many Norwegians are now struggling financially

A new study from OsloMet concludes that many Norwegian households have tightened their belts.

War causes high inflation, a pandemic does the opposite

Pandemics and wars affect the economy in very different ways, researchers find. If not for the war in Ukraine, the pandemic could have resulted in many years with little or no price increases.

Debatt

Forskersonen.no er forskning.nos side for forskernes egne tekster. Det kan være debattartikler og populærvitenskapelige artikler skrevet av forskere. Gjennom prosjektperioden har vi publisert 3 artikler innen prosjektets tema.

Den svake krona kan skyldes det grønne skiftet

KRONIKK: Klimautfordringene krever at vi legger om vanene. Den lave kronekursen er en bivirkning av myndighetens langsiktige strategi for å lære nordmenn å bruke mindre og handle lokalt.

Har du tenkt på at du kan unngå overspising med mindre tallerkener hjemme?

POPULÆRVITENSKAP: Våre valg kan påvirkes av manipulerende design. Vi lar oss «dulte». Men kan det kalles manipulasjon?

Hvorfor har vi offentlige skattelister?

POPULÆRVITENSKAP: De fleste har nå fått skatteoppgjøret for 2022 selv om skattelister først offentliggjøres i begynnelsen av desember. Men hvorfor har vi offentlige skattelister? Begrunnelsen har endret seg over tid.

Medieomtale

Foruten bred dekning i våre egne nettaviser, har flere av artiklene nådd ut gjennom andre kanaler. Primært gjelder dette ABC Nyheter og danske Videnskab.dk, som forskning.no har utvekslingsavtaler med. Flere artikler har fått oppmerksomhet i nasjonale medier, men også populære ukeblader og lokalaviser.

Noen av artiklene som er publisert på ABC Nyheter:

The screenshot shows the ABC Nyheter website interface. The top navigation bar includes the site name, a search bar, and user options like 'Logg inn' and 'ABC-klubben'. Below the navigation, there are two article cards. The first article, titled 'Hvem jukser mest? Fattige eller rike?' by Silje Eken-Jacobson, features a photo of a man sitting on a bench talking to a woman with shopping bags. The second article, 'Kvinner med høy utdanning vet like lite om privatøkonomi som menn med grunnskole' by Anne Lisa Strupcken, features a photo of Euro banknotes. Both articles have a 'Penger' category tag.

The screenshot shows two more article cards from ABC Nyheter. The first article, 'Hva skjer med økonomien hvis vi slutter å bygge ut nye oljefelt?' by Ellen Kjørstad, features a photo of an older man with white hair. The second article, 'Å ha for lite penger kan også gjøre deg fysisk syk' by Silje Eken-Jacobson, features a photo of a person looking at a document. Both articles have a 'Helse' category tag.

Eksempel på artikler på Videnskab.dk:

The screenshot shows two article cards from Videnskab.dk. The first article, 'Hvem snyder mest: Fattige eller rige?' by Christian og Perle, features a photo of a man in a suit talking to a homeless man on a bench. The second article, 'Hvorfor træffer folk med dårlig økonomi så mange valg, der ender med at skade dem?' by Dan Handberg, features a photo of hands using a laptop with a 'STOP NOW' sign. Both articles have a 'Helse' category tag.

Nettavisen:

Nettavisen Norsk debatt.

Direktesport Pluss Na Live Nyhetsbrev Sportspill Annonsering Meny

Oppdragelse

Hvordan unngå at barna tar penger for gitt?

ANNONSE

ANNONSE

OPPDRAR PENGESMARTE BARN: Trebarnsmot og økonom Kjersti Grønseth har tatt et valg for sine barn. Foto: Privat

Skal barn få ukelønn? Skal de betale for ting selv? I så fall hvilke? Og hvordan skal de tjene pengene sine?

1Denne artikkelen er en debattartikkel der debattanten viser til forskning fra prosjektet.

Dagsavisen:

Flere studier viser at det er en sammenheng mellom gjeldsproblemer og psykiske lidelser. Professor ved Universitetet i Oslo, Arne Holte, er opptatt av sammenhengen mellom psykisk helse og gjeldsproblemer og har tidligere blitt intervjuet om dette i [Forskning.no](#).

Han mener gjeldsproblemer kan føre til psykiske helseplager og bringe noen inn i en psykisk lidelse. Men har du allerede en psykisk lidelse, kan vanskene gjøre at du får økonomiske problemer.

Hjernen vår vil ikke tenke langsiktig. Den vil i stedet ha raske belønninger. Derfor er vi ikke skapt for å tenke på pensjon, skriver [forskning.no](#). Nettopp dette kjenner pensjonseksperter Fuglevaag seg godt igjen i.

– He-he. Det stemmer også med min praktiske erfaring, ja, og er en av grunnene til at jeg er opptatt av pensjon, innleder han til Dagsavisen.

KK:

Økonomi kan være vanskelig, både om man er i et forhold, men også om man er enslig.

I 2022 bodde over en million personer alene i Norge, noe som tilsvarer 19,1 prosent av befolkningen, ifølge [Statistisk sentralbyrå](#) (SSB).

Boligutgiftene er mye høyere for de som bor alene enn for par, viser ny statistikk fra SSB. Det melder [forskning.no](#).

Regnskap

Første år 2023	Budsjett	Regnskap
Journaliststilling 50 prosent, lønn og sosiale utgifter	386 250	390 000
Finans for alle: 5 artikler	34 000	20 400
Artikler for barn og ungdom. 5 stk.	34 000	54 400
Oversettelse og tilpassing av artikler til internasjonale lesere, 10 stk.	51 490	72 000
Innkjøp av landsdekkende spørreundersøkelse, 1000 pers.	45 000	32 000
Datavisualisering, grafikk	20 000	18 000
Foto	40 000	45 800
Reiser innenlands	40 000	13 000
Sum første år - avrundet	651 000	645 600

Kommentar 2023

- Vi produserte noe færre artikler innen finans-for-alle-segmentet (3) første år, dette ble hentet inn igjen neste år.
- Fordi vi hadde en dedikert ung-journalist overoppfylte vi målene for barn og ungdom i 2023 (8).
- Vi overoppfylte også målene for oversettelse av artikler første år (14).
- Innkjøp av spørreundersøkelse ble noe billigere enn antatt.
- Vi har brukt Norsk journalistlags minstesatser til å beregne stykkpris per artikkel på 6.800,-.
- Artikler for internasjonale lesere inkluderer pris for redaksjonell bearbeidelse og oversettelse.
- Datavisualisering dekker abonnement på grafikkverktøy. I hovedsak er det brukt foto heller enn grafikk som illustrasjoner.

Andre år: 2024	Budsjett	Regnskap
Journaliststilling 50 prosent, lønn og sosiale utgifter	515 000	557 000
Finans for alle: 10 artikler	68 000	88 400
Artikler for barn og ungdom. 10 stk.	68 000	34 000
Oversettelse og tilpassing av artikler til internasjonale lesere, 15 stk.	75 860	36 000
Innkjøp av landsdekkende spørreundersøkelse, 1000 pers.	45 000	-
Datavisualisering, grafikk	20 000	18 000
Foto	60 000	60 000
Reiser innenlands	90 000	179 000
Sum andre år - avrundet	942 000	972 400
Total søknadssum	1 593000	1 618 000

Kommentar 2024

- Høyt lønnsoppgjør ga noe høyere lønnsutgifter enn stipulert.
- Vi har kompensert for manglende finans-for-alle-artikler i 2024 (13), men levert noe færre ung-artikler (5) etter at vår dedikerte ung-journalist sluttet ved utgangen av 2023. Vi oversatte noe færre artikler til engelsk (7).
- Vi gjennomførte ingen spørreundersøkelse i 2024.
- Vi har økt bruken på reiser innenlands, som inkluderer kompetanseheving for hele redaksjonen i forbindelse med konferansebilletter, reise og opphold på Kåkånomics for hele redaksjonen. Deler av reisen dekket vi selv, men vi har ført tog/fly, deler av oppholdet og konferansebillettene på prosjektet.

Med stor takk fra alle oss i forskning.no. Støtten har vært svært verdifull både for oss som redaksjon og for våre lesere.